

Sygn. akt II PK 130/16

POSTANOWIENIE

Dnia 1 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa I. S.
przeciwko [...] Zakładom [...] Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 1 marca 2017 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 19 listopada 2015 r., sygn. akt XXI Pa [...],

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

**II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 240 zł (dwieście
czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację powoda I. S. od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 22 stycznia 2015 r. w sprawie przeciwko [...] Zakładom [...] Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W..

Sąd Rejonowy ustalił, że powód w dniu 26 lutego 2012 r. brał udział w kradzieży paliwa z kierowanego przez siebie autobusu. Zaznaczył, że nawet jednorazowa, drobna kradzież przez pracownika mienia pracodawcy uzasadnia rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Z powyższych przyczyn oddalił powództwo powoda o przywrócenie do pracy.

Sąd Okręgowy uznał ustalenia Sądu Rejonowego za prawidłowe i przyjął je za własne. Jego zdaniem istniały podstawy faktyczne i prawne do podjęcia wobec powoda decyzji o rozwiązaniu umowy o pracę w trybie dyscyplinarnym. Powód ciężko naruszył podstawowy obowiązek pracowniczy dbałości o dobro zakładu pracy i ochrony jego mienia. Bezprawne zachowanie pracownika naruszało interesy pracodawcy i było zawinione.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu przepisu prawa materialnego: art. 52 § 1 pkt 1 k.p. oraz na naruszeniu przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy: art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 11 k.p.c., art. 233 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c., art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 231 k.p.c.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wobec jej oczywistości polegającej na tym, że Sąd drugiej instancji przyjął, iż w ustalonym stanie faktycznym zaistniała podstawa do podjęcia wobec powoda decyzji o rozwiązaniu z nim stosunku pracy w trybie dyscyplinarnym, podczas gdy kradzież paliwa (współdział) nie została stwierdzona orzeczeniem sądu karnego, a mimo to Sąd Okręgowy ocenił materiał zgromadzony w postępowaniu karnym jako wystarczający do uznania winy powoda we współudziale kradzieży paliwa, a nadto oczywiście błędnym rozkładzie ciężaru dowodu w niniejszym postępowaniu, a sprowadzającym się do przyjęcia, że to powód nie udowodnił, iż nie ukradł paliwa, a w konsekwencji oparcie rozstrzygnięcia na poszlakach i zeznaniach świadków strony pozwanej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przywołane przez stronę przyczyny przedsądu nie są wystarczające.

Skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona, jeżeli ani z jej uzasadnienia, ani z lektury zaskarżonego wyroku nie wynika, aby w sposób oczywiście nieprawidłowy wyłożono lub zastosowano prawo (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2016 r., V CSK 650/15, LEX nr 2108991).

W rozpoznawanej sprawie skarżący w pierwszej kolejności odnosi się do kwestii związania sądu cywilnego wyrokiem karnym. Zauważyć należy, że w myśl

art. 11 k.p.c. sąd w postępowaniu cywilnym wiąże jedynie ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego, co do popełnienia przestępstwa. Nie są zatem wiążące dla sądu orzeczenia wydane w postępowaniu karno-administracyjnym, a zatem w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, choćby miały charakter skazujący. Nie oznacza to jednak, że orzeczenia te nie mogą stanowić w toku postępowania cywilnego dowodu z dokumentu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 stycznia 2015 r., III APa 23/14, LEX nr 1659056; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 1970 r., II PR 192/69, LEX nr 1137), ani że w sytuacji dokonania przez pracownika kradzieży, za którą nie został on skazany prawomocnym wyrokiem karnym, sąd cywilny nie może dokonać własnych ustaleń.

W niniejszej sprawie sądy obu instancji dokonały samodzielnej oceny wszystkich okoliczności zdarzenia leżącego u podstawy rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę bez wypowiedzenia. Z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego niezbiecie wynika, że sądy obu instancji zwróciły uwagę na ustalenia dokonane w sprawie o wykroczenie prowadzonej przeciwko pracownikowi, jedynie na marginesie swoich rozważań. W żadnym razie nie uznały, że zapadły w tej sprawie wyrok był dla nich wiążący. Bez znaczenia pozostaje zatem przywołana przez skarżącego okoliczność, że wyrok stwierdzający popełnienie przez pracownika wykroczenia został uchylony przez sąd drugiej instancji. Dla porządku warto zauważyć, że podnosząc kwestię uchylecia tego wyroku, skarżący nie dostrzegł, jaka była podstawa tego rozstrzygnięcia. Nie był nią bowiem brak możliwości przypisania obwinionemu sprawstwa kradzieży paliwa w świetle zgromadzonego materiału dowodowego (co stawiałoby okoliczność przemawiającą na korzyść skarżącego) ale ustanie, na podstawie art. 45 § 1 k.w., karalności czynu dokonanego przez powoda.

Druga kwestia leżąca u podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania sprowadza się do rozkładu ciężaru dowodu w procesie. W orzecznictwie wskazuje się, że kwestia ciężaru dowodu może być rozpatrywana w aspekcie procesowym i materialnoprawnym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2009 r., IV CSK 71/09, OSP 2014 nr 3, poz. 32). Aspekt procesowy dotyczy obowiązków (powinności) stron procesu cywilnego w zakresie przedstawiania dowodów

potrzebnych do rozstrzygnięcia sprawy (art. 3 i art. 232 k.p.c.). Aspekt materialnoprawny dotyczy natomiast negatywnych skutków, jakie wiążą się - w myśl przepisów prawa cywilnego - z nieudowodnieniem przez stronę faktów, z których wywodzi ona skutki prawne (art. 6 k.p.).

O tym, co strona powinna udowodnić w konkretnym procesie decydują przede wszystkim: przedmiot sporu, prawo materialne regulujące określone stosunki prawne i prawo procesowe normujące zasady postępowania dowodowego. Ustalone orzecznictwo Sądu Najwyższego przyjmuje, że ciężar dowodu co do istnienia przyczyny uzasadniającej rozwiązanie umowy podanej w piśmie rozwiązującym obciąża pracodawcę (wyrok z dnia 6 lutego 1997 r., I PKN 68/96, OSNAPIUS 1997 nr 18, poz. 339; tak też: M. T. Romer, Komentarz do art. 52 k.p., [w:] Prawo pracy. Komentarz, Lex).

Rozkład ciężaru dowodów (art. 6 k.c.) ma w postępowaniu cywilnym znaczenie wówczas, gdy istotne fakty nie zostaną udowodnione. W takiej sytuacji konsekwencje procesowe tego ponosi strona, na której dowód spoczywał. Jeżeli istotne fakty zostaną ustalone, to podlegają one ocenie z punktu widzenia przepisów prawa materialnego, niezależnie od tego, która ze stron podjęła w tym zakresie inicjatywę dowodową (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 2008 r., I UK 223/07, LEX nr 442836). W rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy uznał, na podstawie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, fakt dokonania kradzieży paliwa za udowodniony i ocenił go z punktu widzenia art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Skoro sądy obu instancji uznały za wiarygodne dowody potwierdzające wystąpienie okoliczności uzasadniającej rozwiązanie z pracownikiem umowy o pracę bez wypowiedzenia, to w braku wskazania przez powoda skutecznego przeciwdowodu w tym zakresie, miały podstawę do oddalenia powództwa. Wskazana w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego okoliczność, iż powód nie zdołał przeprowadzić kontrdowodu nie może być rozumiana, jak chce skarżący, w kontekście ciężaru dowodu w aspekcie materialnym, lecz procesowym. Nie można zatem mówić o naruszeniu przez Sąd art. 6 k.c. w sytuacji, gdy powód nie przedstawił przekonujących dowodów dla stwierdzenia, że nie dokonał kradzieży paliwa.

Sumą przedstawionych rozważań jest konkluzja o nie wystąpieniu przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Analiza akt i środka zaskarżenia nie upoważnia również do twierdzenia, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, czy też doszło do nieważności postępowania.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 k.p.c. i art. 99 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.